

Brev från och till medlemmar av familjen Gjörwell, växlade åren 1780-1811 E...

Gjörwell, Carl Christoffer,

HS Ep. G 12:1

National Library
of Sweden

B. R. E. T. ifrån Kongl. Bibliothecarian C. C. Gjörnell till Fru Gustava Eleonora Lindahl och Hens Joh. Nils Lindahl i Norrköping; dat. Stockholm, den 27 Nov. 1792.

Innehåll:

- 1) Återvunnen Hälsa. 2) Första Bref-öfret tillhör min framvarande Dotter.
- 3) Mr. Henn. Nordströms Declamationer till min äldre Dotter. 4) Min Konstkyr med Secreten, Mandat. 5) Des och hans Egenskaper. 6) Denna Förbindelse högst märkvärdig i anseende till det Tid. 7) Utspälliga des Di-omständigheter.
- 8) Den dygellige Contracten uti Adolfs Person. 9) John den andre skal förvara minnet af den förste och tredje. 10) Dayles Dictionnaire. 11) Öfverfronwallens Porträtt Samling. 12) Varieteter.

Gjörnelliana Collectio

Se nu, äldrabästa Stafva! har vår Herre åter hjälpt din gamle Far på fötterna igen, efter en ganska svår Sjukdom, som börjades den 24 Oct. och stört den 24 Nov. -- jag räknar ifrån den första början till den sista mera besvärande Plåga -- ehuru jag väl ännu får kännas vid Kraftlöshet och tung Andedrägt. Vore ej Arriiden emot, så skulle väl Gubben snarare vederfå, dock allt som Gud behagar. När man passerat 60 år, så äro alla Pretentioner förbi, och lefvor man sedan bara af Forsynens Gracer: detta medförer dock också en skön Känsla, ty man är så mycket mera tacksam emot Upphövet till allt Godt. De första dagarne, då jag började fitta upp, tillbragtes på en hand uti Söta mors Formak, således just under Min Stafvas Ögon, jag menar dit vackra Porträtt, eller rättare Porträttet af dit vackra Antigte. Nu är jag åter inflyttad på min sida, sitter där och skrifver dessa rader. Beslynerligt, at jag under hela denna Sjukdom, under starkaste Febern, ej haft en enda gång ondt i Skrifvet, utan kunnat mellanåt och på de goda stunderne både läsa och skriva, dock väl förstärkt efter Krafternas råd och lugenhät.

Min första glada och långa Bref gör Posten till Dig, Min Egen lilla Stafva, och at det må bli för Dig rätt behagligt, så beledsagar jag det med Dilagor, som samfält läste och betraktade ofelbart flera vällysta dit goda och ömna Hjerta, smaka din lilla Pastoral Själ just efter önskan.

Den första Seprechen förer Dig således till den lille Captenudden tillbaka, och förnyar hos Dig minnet af den lille ofkyldiga Trögårds gossens så hjerteliga Önskan, at så med sin ringa tjänst upvakta uti lilla Louises Blomster-Parterne. När jag näst före min Sjukdom var hos Louise, begärde jag få låna denna Correspondance, för at glädja mig själv dermed; men då jag fann den så mycket och så dygdig, tänkte jag: den skal min lilla Stafva också få förlust sig med. Se här har Du den: lägg den till de öfriga Papieren uti din käraste Gönna.

Den

Den andra Sencken har åter et annat behag med sig, åtminstone det af Nyhet.
Den omförmålar en förbindelse de ta plus fraîche date, emellan 60 och 20 år, emellan
en Gubbe och en Yngling, men hvilket är aldeles intet hindrat, at med Snille och
Hjerta nalkas. Den innehåller Brevväxlingen emellan din Far och hans nye vän,
Mr Seceter. Standon. Detta är hans Namn. Af Anmärkingen til mit första Brev
läser du närmare känna honom, och kan laggas til det jag skref om honom, utan
at ännu då nämna honom. Men för at fullkomligen gjöra honom känd, så vil jag
nu vidare tillfoga, at han saknar sin Mor sedan flera år, men om hvilken han
alltid talar med den största Vördnad och ömaste Kärlek; at han älskar sin Far på
et sätt som jag ännu aldrig sedt någon Son gjöra, ty han talar om honom med
en kärlek, just med en förtjuoning, som aldeles intagit mig. - Herre min Gud!
hvilket äffständ emellan denne Son och en annan Son, hvars Namn jag ej utan
Tårar kan nämna. . . Han är ende Sonen och har 2:ne Systrar, yngre än han,
och hvilka han just ädorerar. Man bör se honom, när han talar om de Brev han får
ifran Far och Systrar i Stralsund; ty man kan då utur hans ögon läsa Brevens
innehåll, åtminstone det intrycket de gjort på hans Hjerta. Här i Cancelliet äger han
sine Formäns Grace. i den mån, at de, utan någon den minsta hans egen åtgärd,
täpla om at befodra en Yngling af så ovantlige Egenheter; ja man talar
redan om at han skal komma in uti Cabinetet. Ordentlighet, Arbetsamhet,
Redlighet och Sonak uti sin Drägt; Behag uti hela Väsendet, samt et eget sätt
at med begge och öppna Händer tolka sin tyngtighet, hjälps vid afskedstagandet.
alt sådant utmärker honom vidare. Jag anförer nu blott hvad jag ej tillförne
omskrifvit. i början af vår Dekantfika, eller samma dag då han fick mit första Brev,
ville jag gjöra mig själv et skalkugtigt nöje och förraska hans Morgonstund,
för at se huru Dörcker och Papper lägs hos honom til vägs, huru hans egen
Destabille var beskräffad. Det lyckades mig excellent. Han bor på Norr vid Clura.
Jag kom dit, Sardinian fläkst mig oannald in, jag fann honom redan lagad i Säng, men än
uti Sinderstjortan, sittande på sin utbredde frygga Säng med sit myggjäll öfver framför
en Stol, på hvilken stod en Skål med mjölk och Stenor bredvid, och läsande uti de tråkta
Nyheter, han fäst af mig til linn, som lägo omkring honom på Sängen; hela denna ruckra
och liksom passonale scene uplystes af Morgonolen, som då nyss stigit in uti rumet, och
at se mig höf sig, i föröning med det brydsamhet at ursälta och förklara denna lilla
ungkarls Desordre, som för öfrigt kunde finnas uti hans rum. Hvad menar lilla
Kraffa väl, mämme alt detta roade mig? ack! det roade mig just innerligern.
När jag sedan började se mig närmare omkring, låg på hans Bord et Band af våra
Sitterhets arbeten upflaget, och där ofrån på det bitagda lösa Bladet af en hans Öfver,
huruledes en af hans vänner hade, för eget nöje, inrättat et litet Handtryckeri, utur
hvilken nymodige Press detta Blad kommit, och äfven hade han själv gavenat Nignetten,
som förställer den så snopne Herden och den glade Fogeln. Detta Blad, såsom en Sälls
synthet på den Synographiska sedan, gaf han mig, och roade jag mig sedan at
jämföra denna hans Öfversättning med en af unge Mr Nordström, af samma Mylon.
Du

Du får nu själv läsa dem begge, samt äfven vidare Dr. Derquins fransyska Folkning
uti et af mina bref. Originalet har du ofelbart själv. Begge Prof. Öfersättningarna äro
gä, äfven som min Mundorffs begge originalbref, men som du också bör få läsa,
för at derigenom äga hela sammanhanget af denna vår besvärsling. Vi vore
väl i förflyttningen vänner; men den höglidiga Vänskaps-förbindelsen daterar sig dock
förflyttningen den 24 Nov. - Helig skal den Dagen förblifva uti vår degnad. Ånaler.
Själligheter bidraga stundom ganska mycket til öskandet af glada minnen och sålta
känslor. Således hade det för mig en egen angenämbhet, at min Mundorff vid samma
ålder studerat i Greiswald, som jag ägde, då jag ifrån 1745 til 1748 där tillbragte de
gladaste åren, blef där hemsstädd uti samma studier, med samma vitterhet, som han
där sedan, ehuru långt efter, intäntade. Där besökte han dagligen Bibliotheket, som
utomdes stod under hans Academi; Dr. Walloni, Nard, och gjorde första bekantskaper
med de af mig utgifna Böcker; sedan under sina Reiser hörde han mit ringa Namn
med Godhet ontala. af utländska Lärde, önskade sig et närmare samtida öngänge
med mig, och nu äger han min hela Vänskaps. Jag ifrån min frukt et annat
slags nöje uti denna min nya Bekantskap. Förflyttningen var mit sinne så djupt färd öfer
den olycklige Adolf, så aldeles obegripeliga afsteg ifrån at Vänskaps och Sakfärd,
ack ty värr! ifrån sin egen Välfärd, ifrån sig sjelf, och ännu har aldrig någon Yngling
så glönt bort sig sjelf som han - - hvad skulle väl kunna erfatta denna förlust hos mig,
en förlust så mycket känsligare för mit hjärta, som föräldrar, 2:ne af mig vordade
och afskade hjärtans klag med desamma var aldeles förloradt? Under det jag på allt
dessa tänker, öfer allt detta hemligen grämer mig, tyder mig en annan Yngling
händ whodjerta, en Yngling, som allt ifrån vaggan varit och än i denna stund är
en fullkomlig Antipode mot den starka Adolf. Han kom således uti en stund; då
jag visst behöfde honom, då våra bref, och då om vi höre för hvarandra, om vi miss,
tugit öf på hvarandra. Men än et par ord om Adolf. Underligt! jag vet intet, om jag
skal prisa eller lasta mit hjärta derföre: jag kan ännu intet så aldeles afskäda mig
at känsla för honom; ty han är väl mycket brottlig, det är sant; men ack! han är född
at vara det. Hela vårt lyf räcker ej til at tälka Gud för det vi ej äre födde med visse
besjelfer, at vi icke kyllt och kyllt den Dolke uti vårt barm, som tid och ofta hos och
skulle mörda de ärlaste, de dygdigaste förfädder; stuligen öfvervåldiga man,
faller under sin egen kraft, miss tröstar, lämnar sig blindt at den känslor som
för ögonblicket behaga, lämnar sig at et okändt öde, vandrar uti ypfel och löten.
Där här den olycklige Gosfens att ställning, den Ynglingens, som vi så högt aktuella
och önt afskat. Kunde jag ännu hjälpa honom, jag gjorde det visst igen; men - -

Jag kommer til min Mundorff åter. Ej nog dermed, at han kom til mig såsom en
Läkare; han kom äfven såsom fullbordare af en urgamal önskan hos mig. Allt ifrån den
första stund jag trädde i tjänst här i Concelliet och vid Bibliotheket, önskade jag i
mit sinne, at finna ibland mine Kamrater en Vän sådan som jag uti min inbildning
önskade mig havom. Ibland de hundra, hundra inom detta verk angifvit och angifva
mig, fann jag dock aldrig en enda, som hos sig förbandt allt det jag önskade mig:
ty äga och hjärta ville för ingen del här vara lottlöse; det Pastorale och lyf literaturen
jungo för ingen del vara borta; det Örna och det glada skulle här nödrundigt stas
uti nåra lamband. Alltid saknade jag hela den Bilden, efterhand miss tröftade jag at
finna den inom min egen önskan realiserad, jag gaf klag aldeles förloradt; och
jult när jag ej mera tänkte derpå, då Adolf hade ut som ingjutit i mit hjärta en leda til
nå hjärta förbindelse, jult då fuller sig en Yngling för mit öga, med hjärtans Bild
jag angaf i många år; och hjärtans hjärta han åter ger mig finnen. Du lyst af hans lyf
bref;

Bref; äfven som hvilka Egenskaper han äger Du finner af mina Bref till både Dig och
Konon. Han märkte dock snart mit mistroende til de ömaste försäkningar; han ovade;
han var hos mig sista Onsdags, han kom åter i Lördags; och på lörd fätt Alliancen
Traktaten då öf emellan bebrejades och undertecknades, ser Du bäst af Hjelpera Händlin-
garne. Är Du nu nögd, lilla Stafva, med detta Fortroendes Bref? Sek! ja, det är Du visst
tro, at vi aldrig talar vid utan at Du är med uti vårt Sällskap. När han fatter en Vällust
uti at tala om sina begge Systerar, så fatter jag åter en heder och tilfredsställelse dämit;
at tala om mina begge Föthar. För Dig har han också redan fattat en egen särskild Vördnad
och Vänskap. Dock nog härom för denne gång.

Föråt, at jag nu först tackar Dig för dit sista kära, glada och goda Bref. Sådana
läser jag så gerna. — En annan gång skal jag säga min Stafva, hvad jag vidare
ämnar Dig utur mina Pappers-käpvor: ty Du skal blija min lilla förtrogna Geheim-
Archivaria. Skicka din söta John aldrig ömaste ifrån mig. Gud gifve Er Begge allt Godt!!

(Min Hjerteligen älskade John den andre! Hurledes försynen lycksaligat mig
med det behövet, at hädanefter numerera mine Johner, ser Du bäst af stora Depeschen
til Stafva; och kunde jag väl bättre eller värdigare förvara minnet af min
John den tredje än uti den andres och Lilla Stafvas Geheim-Archiv? Framdeles
skal Minnevärdnen af John den tredje därstädes också nedläggas.

När jag, såsom jag hoppas, uti nästa vecka kommer at aflägga mit skyldiga
besök i den Historiske Bokhandeln, skal jag väl varnaka efter Söderbergska
Paketet. Mit därvarande Res. Ambud är äfven något minnsvärd, således en
flöt Historisk Bokhandlare; aber för syndet nås skall måste någon Dist tolereras.

Hr Wagner ifrån Berlin är mycket god, som vil se en gamal kan i Stockholm.
Han blir välkommen

Äk Näste Du! Läningen uti Dayles Dictionnaire, Marchands utlagas,
utgör en Vällust för min Själ. Hans fina och skalkagliga Smille i förbindelse
med en den vidsträcktaste Lärdom, med en Granskning- och Lärnings-gofva
utan Like. — skulle sådan Lecture ej behaga mig, som alla dagar vil lära mera
vidga i samma mån Synkretsen, förädla Smaken. Jag förfjer bara deröfver,
at jag ej får läsa så ofta, som jag ville, uti detta så aldeles förträffliga Werk.

Tänk intet på Opferste von Wallens Portrait-Samling. Öfver linspreit. Nefken
har en underdånig Fordran uti Sterbhuset, som står utomdes på fraga Fötter,
och anammar således var præferencie denna utan al respektning och försmål
gjorda Samling. Om Samlingar hos öf uti dylik väg en annan gång.

Glöm ej min Vördnad til din k. Far. Jag omfamnar Dig af allt hjerta

Gjörvell.

P. S. Som jag nu sitter och skrifer kommer Hr Nyberg med Maj och Jun. af
Esprit des Journaux.